

A black and white photograph of a collapsed wooden structure, possibly a shipwreck, with a person lying on the debris in the foreground. The image is high-contrast, with deep shadows and bright highlights on the weathered wood. The sky is a clear, bright blue. The overall mood is somber and desolate.

Sami Leino

Kuolevan maan hiljaisuus

Sami Leino

Kuolevan maan hiljaisuus

Nimikkeen automaattinen analysointi tietojen, erityisesti mallien, trendien ja korrelaatioiden, saamiseksi tekijänoikeuslain 13b § ("tekstin- ja tiedonlouhinta") mukaisesti on kielletty.

© 2026 Sami Leino

Kannen suunnittelu: Sami Leino

Kuvitus: Sami Leino

Kustantaja: BoD · Books on Demand, Mannerheimintie 12 B, 00100 Helsinki,
bod@bod.fi

Kirjapaino: Libri Plureos GmbH, Friedensallee 273, 22763 Hampuri, Saksa

ISBN: 978-952-33-9221-2

Lyhyinkin hetki voi jättää ikuisen jäljen

Saapuminen

Tuhon koneet saapuivat maapallolle syyskuun viidentenä päivänä, Herramme vuonna 1972. Koko ihmiskunnan yllättäen ne ilmestyivät korkealle taivaalle lailla valtavan hyönteisparven. Juuri koittaneen Euroopan aamunkoiton hetkellä, kuuluu syysauringin noustessa kylmän horisontin takaa, peittivät koneet taivaankantta. Mustina pisteinä ne roikkuivat ilmassa, kuin petolinnut saaliinsa yllä odottaen, heittäen kalvaita varjojaan pitkin heräävää maata. Tuota odotusta ei kestänyt pitkään. Täysin satunnaisesti ne alkoivat satamaan taivaalta niin mereen, erämaihin, kuin väkisinkin asutuille seuduille. Onnekkait olivat he, jotka kuolivat törmäyksien voimassa, vielä yön pimeydessä, nopeasti, unessaan. Niin, satamaan sanoin, sillä todellakin koneita satoi taivaalta. Eivät ne lentäneet tai laskeutuneet, vaan putosivat lailla sadepisaroiden. Eikä tuntunut mikään voima niitä ohjaavan, vaan alas ne putosivat, suoraan sinne minne olivat ilmestyneetkin. Osa koneista tuhoutui jo pudotessaan, liekehtivinä kasoina maahan iskeytyen, mutta silti tuhoaseiden voimalla saapuen. Sankka savu ja pöly nousi taivaalle iskujen voimasta, saaden auringon hohtamaan maailmanlopun punaa maan ylle. Lopulta, suurimman saasteen laskeuduttua me näimme niiden muodon; ihraisen lihan kietoutuneena metallisen rungon ympärille. Biologinen robotti oli termi, jonka kuulin lausuttavan,

tarkkaan kuitenkaan tietämättä mitä sillä tarkoitettiin, vaikka aavistella osasinkin. Mutta robotteja ne olivat, kokoelma metallisia rankoja, joiden ympärille oli lihansa kääritty mitä epämääräisempiin muotoihin, jalkoja ja jäseniä satunnaisesti eri suuntiin sojottaen. Kauhuelokuvien epäonnistuneita geneettisiä kokeita ne muistuttivat ulkonäöltään, aivan kuin karkea kuvanveistäjä olisi liimaillut erilaisia osia toisiinsa, eikä yksikään kone näin ollut samanlainen kuin edellinen. Irvokkaiden kasvojenkin piirteitä osan lihassa näkyi, vai oliko se vain ihmisen tahto nähdä kasvoja kaikessa, sitä emme tienneet. Kammottavan saastainen löyhkä nousi ilmaan niiden palavista raadoista, osan levittäessä samalla kuolettavaa myrkkyä ympärilleen. Palon sammuttua vain kasa metallisia tankoja törötti tuhoutuneesta maasta surullisiin taivaisiin, ja palaneen lihan käry leijui pitkään maan pinnalla. Vailla päämäärää ja tarkoitusta tuntui olevan heidän saapumisensa, yhtä kaoottinen kuin muodoton muotonsa. Ei järjellistä kaavaa tai toimintaa, ei mitään, jonka ihminen voisi selittää itselleen. Ei kaipaamanme järjestystä tai järjestelmää, ei johtajaa, ei puhetta, vain kuolemaa.

Osa noista koneista, millä nimellä päätin niitä kutsua, toki selvisi hengissä saapumisestaan, jos ne edes hengissä olivatkaan. Ja niiden aikeet kävivät selville erittäin nopeasti: Kaiken elollisen hävittäminen maapallolta. Kaikessa aivottomuudessaankin, kuoleman levittäjinä, ne olivat hyviä, kuin tehtäväänsä luotuja, kuten varmasti olivatkin. Aseita ei koneilla ollut, vain kivitalojen korkuiset ruumiinsa, millä ne talloivat ihmisiä alleen, kaikkea ja kaikkia murskaton. Urhoolliseen taisteluun

kerääntyi ihmiskunta, helpostikin koneita aseillaan tuhoten. Mutta liian monta niitä oli, ja yhä lisää ilmestyi taivaalle, moninkertaisesti aseidemme määrän ylittäen. Koskaan ei koneen tuhon seurauksia voinut arvata. Kuollessaan ne saattoivat levittää tuota tappavaa myrkkyä ympärilleen, osan taas kantaessa syövyttävää happoa ruumiissaan. Ja lisää kuolemaa levittivät nuo happamat pisarat sataessaan, ihmisiä tai eläimiä säästämättä. Aivottomiakin ne olivat, taisin muuten mainita. Niin, merkillistä kyllä, sillä aivoja ei yhdenkään kuolleen koneen lihasta löydetty. Eikä myöskään mitään minkä tunnistaissimme silmiksi, tai muiksikaan aisteiksi. Kaikki mihin ihmisen aistit ja kyvyt perustuivat, tuntuivat niiltä tyystin puuttuvan. Tai sitten niitä ei vain osattu tunnistaa tuosta vieraasta lihasta, kuka tietää, ja oliko se lainkaan tärkeää keskellä tätä tuhon aaltoa, miten ne sen tekivät. Vain lihaksia ja jänteitä näytti olevan sidottu tuohon ihraiseen kuoleman massaan, mutta se tuntui kuitenkin riittävän. Kaiken ihmiselämän tuhoamiseen ei juuri aivoja kuin aistejakaan näköjään vaadittu. Eikä kestänyt viikkoakaan, kun ihmiskunta oli vajonnut sähköttömään, viestittömään pimeyteen, ja yhä vain satoi uusia koneita taivaalta. Ainoastaan pieniä, eristyneitä ihmisjoukkioita jäi vaeltamaan hetkeksi aikaa pitkin maita, mutta lopulta peittäisi maailman palon savu koko taivaankannen, ja ihmiskunta vajoaisi lohduttomaan, ikuiseen kylmyyteen. Mutta yhden asian tiesin; ilman käskyä ei tuo aivoton koneiden joukko luoksemme saapunut. Näkymätön käsi ohjasi niiden kättä, ja minulla oli paha aavistus siitä, kenen tahdon alla ne tuhoaan levittivät

Ensimmäinen ja viimeinen päivä

Viileä tuuli puhalsi läpi pohjoisen taivaan rajuimpien myrskyjen voimalla, saaden taivaankantta peittäneen savun verhon hälvenemään. Syvä iltataivaan sine paljastui minulle ensimmäistä kertaa sitten aikojen. Ainakin kymmenen pimeää yötä kera kymmenen harmauden peittämän päivän muistin sitten koneiden saapumisesta. Ehkä päiviä oli enemmänkin, en todellakaan tiennyt enää. Ja samapa se oliko siitä kymmenen vai neljäkymmentä päivää, totesin itselleni, sillä olin viimein perillä. Mutta sinistä taivasta ei minulle noiden päivien aikana suotu, muutamia ohikiitäviä hetkiä lukuun ottamatta, ja kiitollinen olin saadessani sen vielä kerran nähdä. Kaiken kuoleman keskellä kohoaa kauneus aikaa tärkeämmäksi. Jokainen hetki voi olla viimeisesi, ja silloin et enää suunnittele pitkää ikää tai nautinnollisia eläkepäiviä. Haluat vain nähdä tai koskettaa, haluat aistia vielä kerran jotain kaunista ja puhdasta. Sininen taivas oli se mitä minulle vielä suotiin, ja pitkään itkin tuon tyhjyydessään hohtavan näyn alla, kuunnellen tuulesta hiljentyvää maata. Jatkuva kulkuni kohden näitä pohjoisen autioita seutuja, kauas ihmisten mailta, oli vienyt voimani kauttaaltaan. Enkä suinkaan tarkoita fyysisiä voimiani, ne varmasti riittäisivät siihen loppuun saakka, joka minua odotti tämän auenneen taivaan alla, vaan henkistä voimaani. Tuhoa sekä kuolemaa olin nähnyt jo liiaksi viimeisten päivien aikana, missä ikinä olin

kulkenutkaan. Ei ole ihmisen mieltä rakennettu kestämaan vähäistäkään määrää siitä mitä olin nähnyt, ja näkyjeni kauhukuvat vaivasivat mieltäni tuosta ensimmäisestä päivästä alkaen. Niin, ensimmäisestä päivästä sitten koneiden saapumisen. Olkoon tuo saapumisen hetki ensimmäinen päivä kuolevan maan. Maan, jonka jäljellä oleva aika laskettiin enää sekunneissa.

Iäkkään puisen tuvan yläkerran ainoan huoneen lattialla makasin kädet levälläni. Katto oli sortunut, vain muutamien kattotuolien sojottaessa kohti taivasta yläpuolellani. Lattiaa peitti pudonneiden laudan kappaleiden ja kattopaanujen sekasotku. Romujen seasta erottui kasa vanhoja kuluneita esineitä, eittämättä tänne vintille aikoinaan unohdettuina. Kaikkea tätä sotkua peittävän pölykerroksen pinnalla näkyi muutamia tuulentuomia, kellastuneita koivunlehtiä. Kaukaa ne olivat saapuneet, sillä kaukana oli tämä tupa metsäisiltä mailta, kaukana kaikesta elävästä, ihmisistä ja eläimistä, saatikka puista. Romun sekä lautojen keskelle olin raivannut juuri itseni kokoiseni tilan, johon asettua odottamaan, ja katseeni olin kohottanut kohti sortuneen katon takana aukeavaa savuista taivasta, tuulen yhä yltyessä seinien takana. Savun viimeiset riekaleet kiitivät vauhdilla ylitseni, aina välistä paljastaen sinertävän taivaan palasia. Näyttikin, kuinka tuuli rakentaisi taivasta palapelin lailla, ainoastaan tumman sinisistä paloista kooten, ja hymyilin ajatukselleni näyn alla. Tuvan seinät natisivat viimeisissä liitoksissaan puuskain yltyessä huippuunsa, ja pelottavasti koko tupa huojuu allani. Suljin silmäni helpottaakseni minut vallannutta huimauksen tunnetta.

Viimeinen tuulen repäisy, kaikkia muita voimakkaampi, puhalsi maan poikki, ja sen myötä aukesi taivas kauttaaltaan. Ja siihen tuuli seisahtui äkisti, kuin omistajansa käskystä pysähtyen, käsin kosketeltavan hiljaisuuden astuessa tilalleen. Kädet levälläni makasin tällä pölyisellä lattialla, ihmeissäni tummaa taivasta tuijottaen, kyöneleiden valuessa kasvoillani. Mikä sopivampaa ajattelin, maata nyt ristiinnaulitun Jeesuksen lailla, odottamassa jumalani saapumista. Sillä viimeisen tuulen mukana hän oli saapuva, ja oli minun aikani hänet kohdata. Voi, kunpa minulla olisi henkeni voimia vielä jäljellä, toivoin taas epätoivoni yltyessä. Jumalan lähestyessä sortuu useimman tahto, sanovat, ja oikeassa lienevät he.

Viimein nousin ylös lattialta itseäni venytellen, kaunista taivasta kattotuolien riekaleiden välistä yhä tuijottaen. Oliko tämä päivä kaiverrettu Jaakobin temppelin kiviin, pohdin etsiessäni repustani viimeisen esineen mitä koskaan tarvitsisin, ja ripustin sen vyölleni roikkumaan. Reppuni hylkäsin tarpeettomana tuvan vintille, muiden tarpeettomien muistojen keskelle. Jyrkät portaat narahtelivat pahaenteisesti laskeutuessani tuvan alakertaan, jonka ainoan huoneen kamiinassa viimeiset tulensäikeet tanssivat kylmyydessä, mitään tai ketään enää lämmittämättä. Tuvan seinustalta nostin mukaani puisen kehyksen, ja kävelin suoraan ovesta ulos, jättäen sen auki seuraavalle saapujalle. Ulko-ovesta jatkoin matkaani tuvan kulman taakse, taas suoraan kohden pohjoista kulkien, ja kohotin katseeni kohden horisontissa siintäviä vuoria, joiden rinteet kylpivät yhä puhtaan ilman valossa, mahtavien

juuriensa peittyessä hiljalleen yön varjoihin. Ja kirkkaana hohtivat niiden ikilumiset huiput, kuin viimeisinä tähtinä maan viimeisessä yössä loistaen. Pitkään ne olivatkin olleet maata peittävän savun peitossa, ja loistivat nyt kuin ottaakseen takaisin tuon menetetyn ajan. Pienen matkaa tuvan takana, kuvankauniin vuoristojärven rannalla, oli maassa täysin tyhjä musta alue. Outo luonnonoikku, joka oli harvoja kulkijoita kuin muitakin matkalaisia täällä vuosia jo ihmetyttänyt, ilmestymisestään lähtien. Se oli lähes täydellisen pyöreä, vailla ainuttakaan kiveä tai kasvia, ja mustana pisteenä se tuijotti taivasiin kuin suuri silmä loputtomaan avaruuteen, ja keskelle tuota mustaa silmää kulki tieni. Mutta nyt menemme asioiden edelle, sillä minun on syytä kerrata teille mitä koinkaan menneiden päivien aikana, aikana sitten koneiden saapumisen. En kertoakseni teille tuhosta tai kuolemasta, vaan ihmisistä kaiken sen keskellä, sillä tämä on heidän tarinansa. Heitä me emme saa milloinkaan unohtaa, sillä mitä olisi maa ilman heitä, kuin kuollut ja hiljainen vaeltaja tyhjyydessä. Ja näin kulkee tuo tarina, heidän tarinansa, maan tarina, alkaen ensimmäisestä päivästä.

Aulis ja Sonja

Olin vastaanottamassa auringonnousun ensisäteitä kallioharjanteen laella, katsellen niin ihmisten kuin luonnon heräävän uuteen päivään, ensimmäisten koneiden saapuessa taivaalle. Niin nopeasti ne ilmestyivät, ettei pienintäkään varoitusta saatu. Ensin ne eivät olleet taivaalla, ja yhtäkkiä ne vain olivat siellä. Olivatko aina olleetkin luonamme, katseiltamme kätkössä, piilossa taivaan tyhjyydessä, kuka tietäisi. Mutta epätodellinen oli tuo näky muodottomien koneiden leijuessa ilmassa aloillaan, ja jopa aistejani epäilin, vaikka hyvin tiesin koneiden olevan siellä. Vapisevin käsin kaivoin takkini taskusta rypistyneen tupakkarasian. Vajaa askillinen jäljellä, laskeskelin, lienee myöhäistä hakea lisää, tuumasin irvokkaasti. Ensimmäinen tulitikku katkesi käsissäni liian hermostuneen raapaisuni seurauksena. Käsieni tärinä vain lisääntyi, ja melkein levitin koko loppurasian maahan. Vedin syvään henkeä, suljin hetkeksi silmäni, ja yritin uudestaan. Rauhallisesti katselin liekin hidasta kasvua tulitikun kärjessä, kunnes sytytin jo huulillani kostuneen tupakan. Mieltäni rauhoittavan savun tunkeutuessa keuhkoihini putosi ensimmäinen kone taivaalta.

Kone iskeytyi kotikaupunkini länsipuolelle, vajaan kahdenkymmenen korttelin etäisyydelle minusta. Epäilyttävän lähelle omaa kotiani se taisi osua, pohdin heittäytyessäni lähimmän kiven taakse

odottamaan vääjäämätöntä paineaaltoa, joka ukkospuuskan lailla pyyhkäisi ylitseni hetkeä myöhemmin, kallion jyrkännettä pitkin kivuten, korvia huumaavan pamauksen saattamana. Paineaalto jatkoi vihaista matkaansa takanani aukeavan metsän puiden latvustossa, saaden puut satamaan sankoittain syksyn lehtiä sekä harmaantuneita havunneulasia. Lehtisateen kauneudesta syksyisten puiden alla olisi voinut jopa nauttia jonain toisena aikana. Metsän vielä kohistessa iskun voimasta nousin kiven suojasta katsomaan alapuolellani levittäytyvää maisemaa. Törmäyksen nostattama pöly oli peittänyt jo suuren osan kaupungista alleen. Hälytys sireenien nouseva ja laskeva näkymätön huuto savun keskeltä taittoi kimeästi ilmaa kaikkea tulevaa enteillen.

Kiemurteleva pikimusta savupatsas kohosi pölyn keskeltä kohti taivasta, enteillen voimakkaan tulipalon syttyneen iskun voimasta; kenties kaupungin länsipuolella sijainnut öljyvarasto oli saanut myös osuman, mutta väliäkö tuolla enää oli, totesin lakonisesti. Sitten kohosi tummempi varjo savun keskellä, nauliten minut paikalleni, avuttomana sitä tuijottamaan, puoliksi poltetun tupakan yhä savutessa sormieni välissä. Musta varjo nousi savun kätköissä kerrostalojakin korkeammalle, ja lopulta työnsi kone ruman raatonsa savusta ulos. Sen hirveä ruumis horjui kömpelösti jalkojensa varassa talojen yläpuolella, välistä lähes kaatuen. Epämuodostunut, ruma hyönteinen tuli ensimmäisenä mieleeni tuosta olennosta, kunnes näin selkeämmin mitä oikein katselin. Olennon jalat olivat selkeästi rakennettuja, täynnä niveliä kuin kookkaita rattaita, ja sen ruumiiseen oli isketty putkia, kaapeleita sekä mastoja. Osa noista

tökeröistä osista toimi yhtenä olennon viidestä jalasta, osa taas näytti taivaiseen osoittavilta tuntosarvilta. Mikä oli tämä hirvittävä painajaisten epämuodostuma, kone, vaiko elävä olento, sitä en osannut tuossa hetkessä sanoa. Viimein kone saavutti kuitenkin tasapainonsa, ja aluksi vain hitaasti jalkojaan siirtäen se eteni suoraan kohti suuntaansa lainkaan kääntymättä, alati kuitenkin vauhtiaan kasvattaen, mutta mitenkään ympäristöään huomioimatta. Oliko törmäyksen voima saanut sen sekoamaan vai toteuttiko se tarkoitustaan oudolla tavallaan, sillä kiihkossaan se vain säntäsi suoraan eteenpäin kuin sokeutuneena. Väliäkö tuolla, sillä tuhoa se levitti näinkin joka suuntaan leviävän kaupungin keskuudessa, eivätkä estäneet ihmisten rakennelmat sen etenemistä, eivät edes hidastaneet. Kone murskasi helposti kaiken alleen voimassaan, sorruttaen taloja sekä tehtaita vanassaan, joista monet syttyivät vielä tuleen sen mentyä. Kuolema kulki koneen mukana, ja ihmisten toivo katosi savuna taivaalle. Olin nähnyt tarpeeksi ja oli aikani poistua, sillä mitään en voinut tässä hetkessä tehdä. Vedin viimeisen imaisun savukkeestani ja nakkasin tumpin kallion reunalta alas. Tuntui turhalta ajatella luontoa kuin mahdollisia metsäpaloja tässä hetkessä. Kääntäessäni selkäni kaupungilleni ja poistuessani metsän puiden katveeseen iskeytyi toinen kone keskelle kaupunkia halkovaa jokea. Joen reunamilla kasvoi useita vehreitä puistoja, joissa aamun kuulautta ihastelevat ihmiset olivat vielä hetki sitten vielä nauttineet saapuvasta syyspäivästä. *"Hyvästi"*, totesin heille surullisena. Ilmestyskirjaa

Maailma ei loppunut sotaan.
Se loppui sateeseen.

Taivas palaa.

Ihmiset pakenevat.

Maailma kuolee hitaasti.

Yksinäinen kulkija lähtee seuraamaan pohjoiseen
matkannutta hahmoa. Matkan varrella hän kohtaa ihmisiä,
jotka pitävät yhä kiinni rakkaudesta, uskosta ja toivosta,
vaikka kaikki niiden ympärillä näyttää murenevan.

Mutta mitä kauemmas hän kulkee, sitä vähemmän matka
kertoo maailman lopusta.

Ja sitä enemmän se alkaa kertoa ihmisestä.

Kuolevan maan hiljaisuus on runollinen ja filosofinen romaani
muistista, kuolemasta, syyllisyydestä ja armosta.

Se on kertomus siitä, mitä maailmaan jää jäljelle, kun kaikki
muu on poissa.